

A blurred background image of a man in a dark suit, white shirt, and dark tie, smiling slightly. The image is out of focus, with the man's face and upper body being the most prominent elements.

Att använda AI i offentlig förvaltning – rättsliga aspekter

Avropadagen 2024

DANIEL WESTMAN

Du

Hur kan AI användas inom offentlig upphandling?

ChatGPT

AI kan användas inom offentlig upphandling på flera sätt för att förbättra effektiviteten, öka transparensen och minska korrruptionen. Här är några specifika sätt AI kan bidra till processen:

1. Automatisering av administrativa uppgifter

AI kan automatisera rutinmässiga och administrativa uppgifter som att sortera och analysera anbud, vilket sparar tid och minskar den mänskliga arbetsbelastningen. Genom att automatisera dessa processer kan man även minska risken för mänskliga fel.

2. Dataanalys och beslutsstöd

AI kan analysera stora mängder data från tidigare upphandlingar för att identifiera mönster och trender. Detta kan hjälpa upphandlande myndigheter att fatta mer informerade beslut om leverantörskvalifikationer, prisjämförelser och riskbedömningar.

3. Bedrägeri- och riskidentifiering

Genom att använda maskininlärning kan AI-system identifiera oegentligheter och potentiella bedrägerier genom att upptäcka avvikande mönster i anbuderna eller kontraktsuppfyllelsen. Detta kan bidra till att förhindra korrruption och säkerställa att upphandlingarna sker rättvist.

4. Förutsägelse och optimering

AI kan förutsäga framtida behov baserat på historiska data och optimera upphandlingsstrategier för att säkerställa att varor och tjänster köps in till bästa möjliga pris och kvalitet. Detta kan inkludera lagerhantering, leverantörsval och tidsplanering.

5. Naturlig språkbearbetning (NLP)

NLP-teknik kan användas för att automatiskt läsa och förstå anbudsdocument och kontrakt, vilket kan underlätta jämförelsen av olika anbud och säkerställa att alla krav och specifikationer uppfylls. Det kan också användas för att svara på frågor från leverantörer och intressenter mer effektivt.

6. Transparens och spårbarhet

AI kan användas för att skapa system som spårar hela upphandlingsprocessen, från annonsering till kontraktsförvaltning. Detta ökar transparensen och gör det lättare för allmänheten och tillsynsmyndigheter att granska processen.

7. Leverantörsutvärdering

AI kan hjälpa till att utvärdera leverantörers prestationer över tid genom att analysera data från tidigare kontrakt och leveranser. Detta kan bidra till att bygga en pålitlig databas över leverantörers pålitlighet och kvalitet, vilket kan användas i framtida upphandlingar.

8. Kostnadsbesparingar

Genom att optimera processer och identifiera kostnadseffektiva lösningar kan AI bidra till betydande kostnadsbesparingar i offentliga upphandlingar. Detta kan frigöra resurser som kan användas för andra viktiga offentliga tjänster.

9. Förbättrad kommunikation

AI-drivna chatbots och virtuella assistenter kan förbättra kommunikationen mellan upphandlande myndigheter och leverantörer genom att tillhandahålla snabba svar på vanliga frågor och assistera vid navigeringen av upphandlingsprocessen.

10. Efterlevnad och regelhantering

AI-system kan automatiskt säkerställa att alla upphandlingar följer de relevanta lagar och regler som gäller, vilket minskar risken för juridiska problem och bidrar till en mer rättvis och transparent upphandlingsprocess.

Genom att implementera AI på dessa sätt kan offentliga upphandlingar bli mer effektiva, rättvisa och kostnadseffektiva, vilket gynnar både myndigheter och medborgare.

Två perspektiv

Upphandling av AI

AI i upphandlingsprocessen

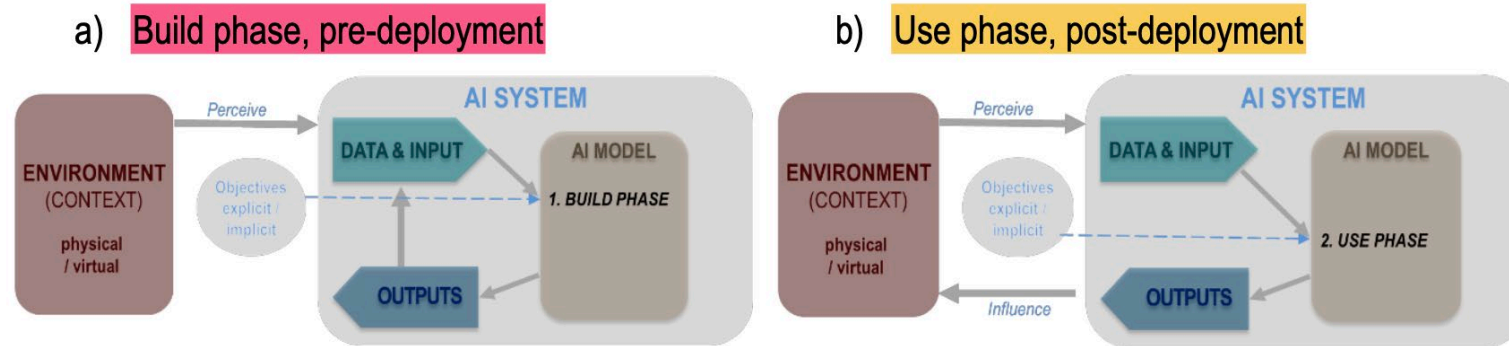
Vad är AI?

- Digital informationshantering/kommunikation -> Nästa steg som möjliggör automatisering
- Om AI som begrepp. Intelligent beteende. Buzzword. Olika forskningsfält
- AI inte nytt, men nya typer av AI
- Idag ligger fokus på maskininlärning och neurala nätverk
- Behov av stora datamängder
- Prediktion, statistisk
- "Foundation models"
- Stora språkmodeller ("LLM")
- Generativ AI
- Smal och bred AI ("AGI")
- Leveransmodell

En policyanpassad definition

OECD / EU AI Act

Figure 1. Illustrative, simplified overview of an AI system

- (1) 'AI system' is a machine-based system designed to operate with varying levels of autonomy and that may exhibit adaptiveness after deployment and that, for explicit or implicit objectives, infers, from the input it receives, how to generate outputs such as predictions, content, recommendations, or decisions that can influence physical or virtual environments;

Fördelar

- Effektivitet
- Bättre service
- Kvalitet inkl. bättre neutralitet och minska risker för fel.

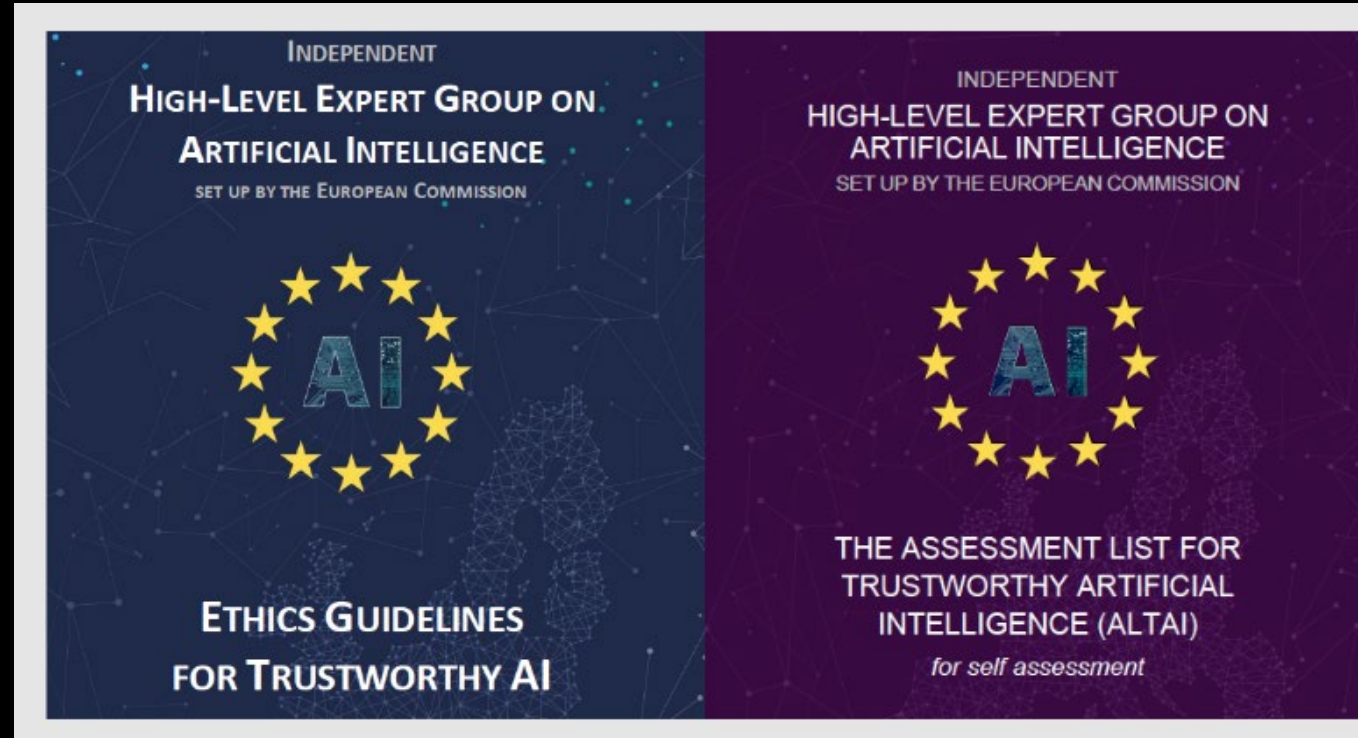
Risker

- Bristande kvalitet som leder till olika typer av skador för individer
 - Diskriminering och andra typer av felaktiga beslut
 - Integritetsintrång
 - Sak- och personsador
- "Black-box"
- Tilliten till förvaltningen
- Samhällsrisker (val, det offentliga samtalet etc.)

Etik och juridik

EU High Level Expert Group – principer för AI-systemets hela livscykel

- Mänskligt agenskap och mänsklig tillsyn
- Teknisk robusthet och säkerhet,
- Integritet och dataförvaltning
- Transparens
- Mångfald, icke-diskriminering och rättvisa
- Samhällets och miljöns välbefinnande
- Ansvarsskyldighet.

AI och juridik

- Allmänna frågor v. AI-specifikt
- Nya regler på gång, men en mängd befintliga regler är tillämpliga (och kommer även i framtiden vara tillämpliga)
- Människor/organisationer ansvarar för vad AI gör
- Offentligrättsliga principer
 - Legalitet
 - Objektivitet
 - Offentlighet
 - Personlig integritet

"Sluta vänta på nya AI-lagen – då kan det vara för sent"

PRESSMEDDELANDE 2023-06-20

Utvecklingen inom generativ AI går så snabbt och påverkar konsumenter så mycket att det inte går att vänta in EU:s särskilda AI-lagstiftning längre. Nu måste EU börja använda de lagar som faktiskt finns på plats för att skydda konsumenter, menar en samlad konsumentrörelse i Europa och USA i ett gemensamt utspel.

Sveriges Konsumenter uppmanar i dag tillsammans med 13 europeiska och en rad amerikanska konsumentorganisationer till snabba åtgärder för att säkerställa ett starkt konsumentskydd inom generativ AI.

SV SVERIGES
KONSUMENTER

TB
Ekonomsverket

Det är mot bakgrund av en ny rapport från den norska konsumentorganisationen Forbrukerrådet som en samlad konsumentrörelse på

Uppmaning: applicera befintlig lagstiftning på generativ AI

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.4.2021
COM(2021) 206 final

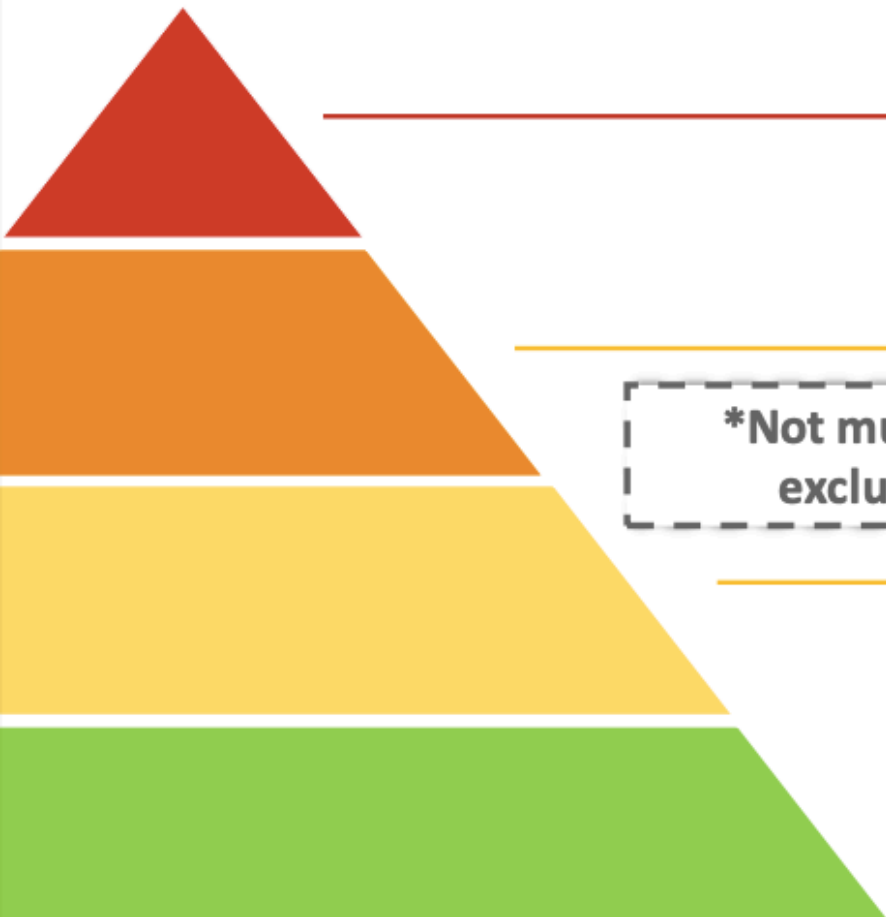
2021/0106 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**OM HARMONISERADE REGLER FÖR ARTIFICIELL INTELLIGENS
(RÄTTSAKT OM ARTIFICIELL INTELLIGENS) OCH OM ÄNDRING AV VISSA
UNIONSLAGSTIFTNINGSAKTER**

{SEC(2021) 167 final} - {SWD(2021) 84 final} - {SWD(2021) 85 final}

***Not mutually exclusive**

Unacceptable risk

e.g. social scoring

Prohibited

High risk

e.g. recruitment, medical devices

Permitted subject to compliance with AI requirements and ex-ante conformity assessment

AI with specific transparency obligations

'Impersonation' (bots)

Permitted but subject to information/transparency Obligations

Minimal or no risk

Permitted with no restrictions

+ Rules on general-purpose AI

Upphandling av AI-lösningar

- Ingår AI-komponenter? AI som tjänst?
- Hur används "myndighetens data"?
- Kan allmänna regler efterlevas?
- Kan kraven i AI-förordningen efterlevas av myndigheten?
- Säkerhetskrav i annan lagstiftning
- "Rätten till data"
- Sekretess
- Dataskydd (rollfördelning m.m.)
- Allmänna ansvarsfrågor

DANIEL WESTMAN

danielwestman.org

daniel@danielwestman.org

+46 701 852 699

[@netlawswe \(twitter\)](https://twitter.com/netlawswe)

